

NOI TRACII

BULETIN CIRCULAR TRACOLOGIC
al

CENTRULUI DE STUDII ISTORICE DE LA VENETIA

Milano, Via Larga 11

Venetia, Calle Dragan 4388

DIRECTOR - FONDATOR : PROF. DR. CONST. I. DRAGAN

Redactor : Prof. MANOIL HAIVAS

LIMBA TRACO - DACILOR

IORDACHE SI BALASU MOLDOVEANU

Dezlegarea inscripției „ enigma de la Ezerovo „, mesaj desprins din limba vie tracă de acum 2500 de ani, este o bază de o deosebită însemnătate pentru conjuncția limbii trace cu limba română, așternută pe aria celei dintii. Amintim de la început că din toate încercările de descifrare, numai Vasile Pîrvan (ved. Bul. de l'Institut. pour l'étude de l'Europe S. O. p. 127, 1914 Buc.), a aruncat o rază din scrierile sale și asupra inscripției acesteia de pe valea Hebrului, însă numai asupra unui cuvînt („domn“).

Prezentăm mai jos inelul (de pe foto pl. III, 3-4, publ. în 1913, B. Filov, în Bul. Soc. Arch. Bulg. p. 202 și urm.), cu inscripția scrisă într-o variantă a alfabetului propriu pelasgo-traco-dacilor. Se observă la sfîrșitul rîndului întii, după litera N, o scrijelare: aici lipsește vocala „H“ („e“ scurt); fie că este o eliziune, fie că a lipsit spațiul.

Inscripția are 62 de litere, și nu 61. Exemplificăm una din despărțirile anterioare eronate: „Rolisteneas Nerenea tiltean esco Arazea domean Tilezypa mie era zelta“.

Inscripția a rămas o „enigmă“ pînă acum. Despărțim corect inscripția în 19 cuvinte și în continuare transliterăm și traducem, metodă juxtă, cele trei propoziții astfel:

Ro lis te neas. Ro (ne) închinăm, Zeule peste noi.

Ne era nea til tea. Nu ne erai nouă (zeu), pînă la zeița

Neskoa Ra zea dom. Născătoarea Ra, zîna casei (familiei).

E antil Ezupta. Și înainte Ezupta

Mie era zelta. Îmi era credința.

Comentariu, extenso, în manuscris (articolul de față este lipsit de semnele diacritice și litere grecești, din cauze tehnice).

Ro, n.pr. fiul zeiței Ra; „Ero“ în înscr. Celei - Sucidava; răd.br- (bria), puternic, violent; cf. sanscr. Brahma, Indra etc., gr. vechi Bromios; Egipt. „Ra“, cf. Zoroastru, Romuzd, Mithra etc.; cf. Rusalii; Ro - sar - ia?

(continuare în pg.7)

Inelul de la Ezerovo

ΡΟΛΙΣΤΕΝΕΑΣ Ν
ΕΡΕΝΕΑΤΙΑ
ΤΕ ΑΝΗΣΚΟΑ
ΡΑΙΕΑΔΟΜ
ΕΑΝΤΙΛΕΙΒ
ΠΤΑΜΙΗΕ
ΡΑΙ
ΗΑΤΑ

MEMORIA PAMINTULUI ROMANESC

Aspecte din activitatea Cenaclului de Cultura juridica, tracologica, literatura si arta

«Titu Maiorescu»

Dificultatea sau chiar imposibilitatea de a vorbi cu precizie despre trecut nu înseamnă, însă, a nu vorbi de loc. Când există date certe ele trebuie avute în vedere. Dar acolo unde acestea lipsesc — fie el om de știință sau numai amator — trebuie să recurgă și la alte mijloace de probațiune și în ultimă instanță de ce nu și la imaginație. Chiar dacă uneori ipotezele născute vor fi argumentate tot prin niște ipoteze. Pentru că nu trebuie să uităm că chiar dacă o teorie nu este absolut exactă, ea poate fi deosebit de folositoare. Dealtfel pînă și erorile pot fi uneori folositoare, întrucît ea, eroarea, reprezintă un element inevitabil în dialectica umană și ajută uneori la distingerea binelui de rău. Intuind rolul stimulator ale erorii, marele poet de la Weimar remarca pe bună dreptate: „Uneori ajungem la deplina conștiință și înțelegem că o eroare poate să ne miște și să ne îndemne la acțiune întocmai ca și un adevăr“.

Hărțile terei trasate empiric de cartografiile medievale erau atît de imprecise, atît de pline de erori flagrante, încît astăzi, cînd aproape întreaga suprafață a globului a fost cartografiată, ele provoacă doar zîmbete condescendente, dacă nu ironice. Fără aceste hărți însă, marii exploratori poate n-ar fi putut descoperi niciodată cu adevărat lumea.

Și chiar dacă adevărurile istorice nu sînt decît probabilități, nu trebuie să uităm că în orice domeniu spiritual imaginația devine un impuls al progresului chiar dacă nu vom ignora ceea ce spunea Voltaire că: „istoricul care nu vrea să-și pună la contribuție decît imaginația și care se fălește cu spiritul său, nu este vrednic de acest nume“.

În istorie faptele nu sînt izolate ca în realitate, ele formează o imagine pentru care

este necesară o sinteză a fanteziei un proces de condensare. În aceste condiții nu se pot formula legi, dar ne putem folosi de niște principii, de anticipații orientatoare. Faptele, de cele mai multe ori, sînt un eșafodaj al subiectivității noastre care le cristalizează și le dau un sens. Dacă alte științe explică un eveniment prin antecedentele lui cauzale, istoria trebuie să încerce să-i redea semnificația și să nu se limiteze doar la satisfacerea unor cerințe de conjunctură.

Este știut, că ultimele cercetări istorice au evidențiat fapte și date noi din trecutul societății umane din spațiul Carpat-Dunărean, au pus într-o lumină nouă procesul de apariție și dezvoltare a poporului român, atît sub aspectul documentării, cît și al interpretării cunoștințelor despre istoria României.

Cele mai interesante și mai importante elemente sînt legate de istoria Traco-Dacilor, strămoșii noștri, dar nu numai ai noștri.

Iată de ce chiar în Programul partidului se subliniază că: „Pe teritoriul de astăzi al României s-au succedat dealungul mileniilor orînduiri sociale cunoscute pe plan universal, acumîndu-se o bogată civilizație materială și spirituală. O importanță deosebită a avut-o organizarea statală traco-dacică, ce a atins punctul culminant în perioada regatului lui Burevista și al lui Decebal“.

Nu este o taină pentru nimeni că evocarea istoriei sale este o necesitate pentru orice popor care se vrea respectat și prețuit. Și neîndoielnic este o necesitate vitală și pentru poporul român, această entitate milenară, bine distinctă care și-a dat și își dă permanent obolul la civilizația acestei lumi.

A ne cunoaște istoria, nu este doar un imperativ de ordin social, ci o nevoie spirituală intimă, un element al respectului de

sine al fiecăruia dintre noi.

Nu este de mirare deci că mai mulți dintre membrii Cenaclului de cultură juridică, tracologie, literatură și artă, „Titu Maiorescu“ al Asociației Juriștilor din R.S.România, deși sînt de formație juriști, s-au aplecat cu pasiune și răbdare asupra istoriei multimilenare a Românilor și deci a strămoșilor noștri Traci. În cadrul ședințelor noastre de lucru, nu odată, îi ascultăm cu plăcere, vorbind cu entuziasm și competență despre istoria străveche a Românilor. Unii vor fi poate surprinși aflînd că majoritatea lor sînt juriști. Dar oare istoricul, aïdoma juristului nu este și el un veșnic căutător al adevărului? Nimic mai firesc, întrucît așa cum spunea Voltaire: „O istorie pretinde o căutare neîncetată de adevăruri noi“, iar legea impusă de Cicero istoricilor, să nu spună nimic fals, să nu ascundă nimic adevărat, este la fel de valabilă și pentru juriști.

Iată considerentele care au stat la baza înființării în luna septembrie 1974 a secției de tracologie a Cenaclului „Titu Maiorescu“, al cărei președinte de onoare a fost ales Acad. Prof. Dr. Iosif Constantin Drăgan, de mult recunoscut drept o personalitate internațională. Prin participarea sa în această calitate la activitățile cenaclului, Iosif Constantin Drăgan nu face decît să reafirme cu pregnanță și mîndrie legăturile cu pămîntul natal, cu spiritualitatea românească în care s-a plămădit personalitatea unui cetățean al Europei și al României în același timp.

Dealtfel este o mîndrie pentru noi că primul simpozion de tracologie din România a fost organizat de Cenaclul „Titu Maiorescu“ la 22 iunie 1974, cu participarea prof. Drăgan. O amplă relatare despre această manifestare a apărut în nr. 2 al Buletinului circular tracologic „NOI TRACII“.

O primă manifestare publică a secției de tracologie a cenaclului a avut loc la 22 decembrie 1974, la Atheneul Român într-o sală arhiplină, cînd a fost organizată sesiunea de comunicări a acestei secții dedicată aniver-

sării Republicii. Simpozionul „Poezie, muzică, istorie“ care a avut loc cu acest prilej s-a desfășurat sub președinția de onoare a lui EMILIAN NUDESCU, Președintele Tribunalului Suprem și al Asociației Juriștilor din România. Alături de Conferențiarul principal Acad.Prof.Dr. Iosif Constantin Drăgan, au participat cu comunicări Iordache Moldoveanu, Sanda Diamantescu, Constantin Iordache, Nicu Filip, Nicolae Miulescu și Vlad Protopopescu. Tot în cadrul aceleiași părți au fost recitate cîteva lucrări de inspirație istorică ale poetului Ion Brad. Sesiunea de comunicări s-a bucurat de prezența cunoscutului nostru istoric Acad. Constantin C. Giurăscu, membru de onoare al cenaclului.

Partea de poezie și muzică a simpozionului a fost consacrată invitatei de onoare, poeta italiană Teresa Maria Moriglioni Drăgan, aleasă cu acest prilej membră de onoare a cenaclului. Au recitat din versurile sale actoișii Marga Barbu, Florina Cercel, Mariella Petrescu, Irina Petrescu și Virgil Mogoș, avocat. Judecătoarea și poeta Cecilia Ionescu a citit poezii dedicate invitatei de onoare. În încheierea programului solista Dorina Lazăr a interpretat cîteva lieduri compuse pe versurile poetei italiene, de Prof.Univ.Cristea Zalu de la Conservatorul „Ciprian Pôrumbescu“.

În cadrul simpozionului din 22 decembrie 1974, de la Atheneul Român, a fost lansat cu mare succes primul număr al revistei „Palatul de Justiție“ editată de Cenaclul „Titu Maiorescu“ și care conține și pagini destinate activității secției de tracologie.

Aspecte legate de istoria Traco-Dacilor au fost abordate de Iosif Constantin Drăgan și în conferințele pe care le-a prezentat cu prilejul lansării volumului II al lucrării „Prin Europa“, la Cenaclul „Titu Maiorescu“ (8 ianuarie 1975), la Universitatea din Craiova, (în luna februarie 1975) precum și la Facultatea de Drept din București.

O interesantă dezbatere de tracologie a
(continuare în pg.8)

LE CARACTERE DES ETABLISSEMENTS OPPIDANS CHEZ LES DACO - GETES

par ION HORATIU CRISAN

(suite)

Si nous faisons une comparaison entre les fortifications des celtes et celles des daco-gètes nous constatons plus d'une fois, des similitudes, mais aussi des traits spécifiques aux deux civilisations. Il en résulte la conclusion ferme que les établissements fortifiés font preuve d'un développement social qui se trouvait au même niveau et chez les celtes et chez les daco-gètes.

Pour concrétiser cette affirmation nous insistons sur la plus importante ressemblance: l'emplacement des fortifications, sur des hauteurs, sur des promontoires isolés, difficilement accessibles, ayant une position stratégique et une fortification naturelle excellente. La forme était déterminée par le terrain ce qui en explique la grande diversité; dans les deux cas on rencontre fréquemment des promontoires isolés par des fossés et des remparts.

Une autre ressemblance réside dans l'utilisation, mieux vaudrait dire dans la réutilisation, des fortifications antérieures sous leur forme originelle ou augmentée par la construction de certains éléments défensifs.

Toujours antique, le procédé le plus simple et le plus fréquent consiste, chez les deux peuples, dans l'excavation d'un fossé tandis que la terre résultée formera un rempart fortifié à l'aide de la pierre ou de solives en bois. C'est l'exemple d'une application diverse, chez les celtes ainsi que chez les daco-gètes, demeurant toutefois fidèles au même principe constructif.

Les catégories de fortifications sont, elles aussi communes, aux deux peuples concernant de petits postes isolés, des citadelles de refuge, sièges nobiliers (**Herrschersitz**) et, finalement les grandes ag-

glomérations de type **oppidum**. Les derniers représentent les centres de la production et les débouchés commerciaux auxquels nous devons ajouter le rôle religieux et politique. Ce sont, sans doute, les centres des tribus ou, même des unions tribales, question rendue claire par le texte de César qui précise les noms des divers **oppida** et des tribus dont ils en sont la capitale.

Les agglomérations fortifiées apparaissent, dans le monde gète-dace plus tôt que dans le monde celtique spécialement sous l'influence grecque: les exemples nous sont fournis par les stations de Poiana Zimnicea ou celle de Crasani qui débutent au Vème ou IVème siècle av.n.è. (6), tandis que les plus anciens **oppida** celtiques peuvent être datés au cours du IIème s. av.n.è. et, spécialement, au cours du siècle suivant.

Le mur en pierre - construction indépendante, n'étant point l'armature des remparts en terre - apparaît, presque en même temps dans les deux civilisations. Il s'agit probablement de la fin du IIème s. av.n.è. ou, plutôt, de la première moitié du siècle suivant. Il est de notre devoir de souligner que les assertions chronologiques sont difficiles à faire, faute de textes littéraires, aussi bien pour les celtes que pour les daco-gètes.

Les daco-gètes empruntent les diverses techniques à bâtir les murs et, parfois, ils recourent aux services des spécialistes étrangers. Je pense aux murs des cités des montagnes d'Orăştie (7). Ni les celtes ni les daco-gètes n'ont abouti, pendant leurs histoires indépendantes à habiter des cités proprement dites ressemblantes aux cités gréco-romaines. L'évolution, forcément interrompue dans les deux cas, s'est développée par suite des événements historiques

dans le contexte et devenant partie intégrante de la civilisation romaine.

Chez les daco-gètes il n'y a pas de grands établissements fortifiés comme ceux des celtes dont les surfaces intérieures enceintes par les murs ou par les remparts sont énormes. Les citadelles des premiers sont plus restreintes, mais très intensément habitées comprenant seulement une certaine zone, habituellement la plus haute, qui est fortifiée: l'acropole. Les habitations découvertes sur les diverses acropoles ou à l'extérieur, sont de même surface que le nombre des cabanes enterrées. Grâce à l'espace restreint on constate une extrême agglomération des habitations ce qui donne l'impression d'avoir trouvé les pièces du même édifice. On trouve à côté des habitations communes, (3,4 x 3 m) aussi des édifices prétentieux, dont le plan comprend plusieurs chambres, parfois d'inspiration hellénistique (8).

Les découvertes archéologiques, numismatiques faites dans les établissements daco-gètes fortifiés nous prouvent d'une façon catégorique leur caractère de centre de production et de débouché commercial. On a trouvé partout des vestiges d'ateliers: des forges de fer et de bronze, des charpenteries, des ateliers de céramique, d'orfèvrerie, etc. Il y a des centres où l'on frappait la monnaie, voire le cliché découvert à Pecica (9) ou celle trouvée à Tilișca (10).

A côté des produits locaux dans ces centres on pouvait acheter des marchandises greco-romaines et même celtiques. Laissant à part l'impressionnante quantité de produits: amphores, céramique fine, parures (11) les monnaies que l'on a trouvées partout dans les plus importants établissements daco-gètes font preuve à ce sujet. Ainsi, nous sommes en état de démontrer les liaisons avec la rive «Thrace de la Méditerranée, le Sud grec, les cités du royaume pontique et, naturellement, avec le monde romain.

La richesse des inventaires, leurs ex-

traordinaire diversité nous apporte le témoignage d'une remarquable prospérité concernant l'établissement où ils furent trouvés. Ils nous permettent également d'affirmer que l'étape de village primitif a été dépassée et qu'il s'agit d'une agglomération proto-urbaine, spécialement au ^{er} s. av.n.è. (12). La carte des citadelles et des établissements fortifiés daco-gètes démontre - leur existence sur l'ensemble du territoire. Chaque région contient un ou plusieurs centres de type proto-urbain.

Le terme **d'oppida** n'est que partiellement valable et ne peut pas être appliqué à toutes les stations importantes daco-gètes. Voilà pourquoi il nous semble plus raisonnable de les appeler établissements de type proto-urbain. On peut donner le nom de citadelles seulement aux établissements fortifiés avec des murs en pierre.

Même si entre les établissements de type proto-urbain et les citadelles daco-gètes d'une part, et les grands **oppida** celtiques, d'autre part, il y a des différences, les fonctions en sont évidemment semblables. C'est la raison pour laquelle nous jugeons que la lecture des passages de César concernant cette situation en Gaule, ne peut être que profitable pour l'histoire daco-gète.

6) Pour l'établissement de la Poiana à voir R.Vulpe, **Piroboridava. La station protohistorique et daco-romaine de Poiana dans la Moldavie inférieure**, dans Rev.Arch. XXXIV, 1931, 2, p. 237-257; E.Vulpe, **Les fouilles de Poiana**, dans **Dacia**, III-IV, 1927-1932, p. 253-351; R.Vulpe et colab. dans **SCIV**, II, I, 1951, p. 181-191; III, 1952, p. 191-209; R.Vulpe, **La civilisation dace et ses problèmes à la lumière des dernières fouilles de Poiana en Basse Moldavie**, dans **Dacia**, N.S., I, 1957, p. 146-147. Pour Zimnicea et Grășani à voir R.Vulpe, **Așezări getice din Muntenia**, București, 1966, p. 19-27 et p. 42-47 avec la bibliographie p. 64.

7) Pour les citadelles daces des Montagne, d'Orăștie à voir C.Daicoviciu et Al. Ferenczi, **Așezările dacice din Munții Orăștiei**, București, 1951; C.Daicoviciu, **Cetatea dacică de la Piatra Roșie**, București, 1954; C.Daicoviciu - H.Daicoviciu, **Sarmizegetusa**, București, 1960, et les rapports préliminaires de fouilles de SCIV et **Materiale**.

8) Voir par ex. dans ce sens le palais de Popești, R. Vulpe, **Așezări getice din Muntenia**, p. 27-38.

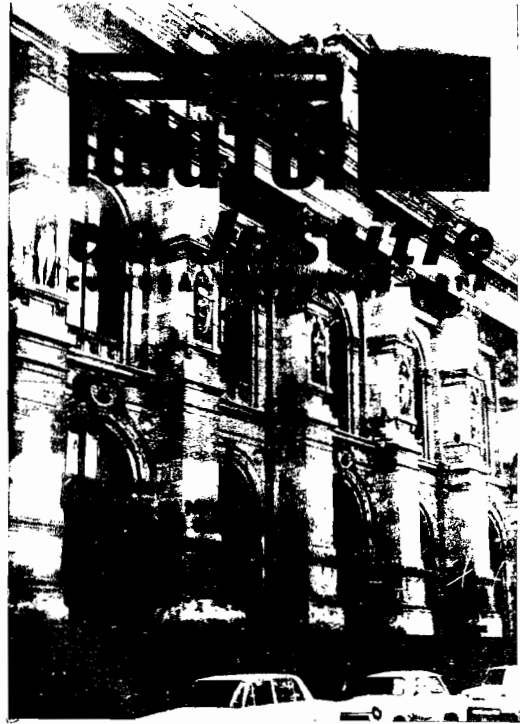
9) Pour l'établissement de la Pecica à voir I. H. Crișan, **Ziridava**, dans *Apulum* V, 1965, p. 151-155; idem **Sanctuarul dacic de la Pecica**, dans *Acta MN*, III, 1966, p. 91-101; idem, **Contribuții la problema lucrării podocabelor dacice**, dans *Acta MN*, VI, 1969, p. 93-115. Pour la stange, à voir E. Ștoicovici - I. Winkler, **Über die Stanzen von Pecica und von Luduști**, dans *Acta MN*, VIII, 1971, p. 477-478.

10) Pour la citadelle de la Tilisca à voir N. Lupu, **Cetatea dacică de la Tilisca**, dans **Materiale**, VIII, p. 477-483, IX, p. 233-243; idem **Cetăți dacice din sudul Transilvaniei**, București, 1966 p. 34-35.

11) Pour le cliché: N. Lupu, **Die Münze in der dakischen Burg von Tilișca**, dans **Forschung zur Volks- und Landeskunde**, 7, 1 București 1964, p. 5-31; idem **Aspekte des Münzenlaufs in vorrömischen Dakien**, dans *INb*, 17, 1967, p. 101-121.

11) Pour l'import, V.F.I. Preda, **Răspîndirea produselor grecești în Dacia extracarpatica**, sec. VI i.e.n., in **Analele Univ. București**, Istorie, XV, 1966, p. 15-34 et I.Glodariu, **Importuri romane în cetățile dacice din Munții Orăștiei**, dans *Apulum*, VII, 1968, p. 353-369.

12) C.Daicoviciu, dans **Istoria Romaniei**, I, 1960, p. 317.

Am fost mai mult decât surprinși când pe masa noastră de lucru am găsit eleganta revistă *Palatul Justiției*, mensual de cultură, literatură și artă, editată de Cenaclul „Titu Maiorescu” al Asociației Juriștilor din R. S. România. Un vechi proverb românesc spune că ziua bună se cunoaște de dimineață. Ce vrea să fie această revistă, ne-o arată de la primul ei număr. O publicație de o înaltă ținută de specialitate și de cultură generală, acele două laturi care formează o simbioză în persoana omului de lege și care - cum spune magistratul Iosif Gabriel Chiuzbăian - îi dă juristului un deosebit prestigiu profesional și echilibru moral, căci mai mult decât altele, Justiția este o admirabilă școală a națiunii, iar judecătorul are rolul de „modelator al conștiinței umane”.

Revista se inaugurează cu articolul D-lui *Dr. Emilian Nucescu*, Președintele Tribunalului Suprem și al Asociației Juriștilor din R. S. România, în care autorul conturează portretul magistratului socialist, acel „exemplu de omnie”, a cărui profesiune de credință „presupune implicit îmbinarea unei atitudini atente fa-

ță de semeni, specifică umanismului socialist, cu exigența și fermitatea necesare aplicării fidele a legilor în spiritul în care au fost concepute.“

În articolul program al noii reviste, Președintele Cenaclului literar, *D-l Dr. Iosif Gabriel Chiuzbăian* arată scopul acestei publicații, făcând legătura organică dintre cele două compartimente ale activității magistraților, legea și arta, arătând că în perioada ultimilor 30 de ani de istorie zbuciumată - și, să recunoaștem, plină de realizări istorice - neamul nostru se află în „nestăvilită ascensiune spre culmi de progres și civilizație“, timp în care s-a realizat și cristalizarea sistemului politic românesc. Acestea au făcut, ca și pe plan extern, România să se numere între puterile de prim rang ale Europei.

Un material interesant și valoros al revistei, este cel referitor la tracologie. În articolul „File din istoria Traco-Dacilor“, Președintele Cenaclului, *Dl Dr. Iosif G. Chiuzbăian* prezintă lucrările Simpozionului de tracologie, din 22. VI. 1974, ținut la sediul Asociației Juriștilor, la care Acad. Prof. Dr. Const. I. Drăgan, membru de onoare al Cenaclului și Președintele de onoare al secției de tracologie, a ținut o amplă și documentată prelegere cu privire la istoria Tracilor, dând o nouă interpretare trecutului nostru istoric, aceasta ca un preluțiu la lucrarea *D-Sale* documentată „Noi, Tracii“ care se află sub tipar. *D-Sa* arată procesul de apariție și formare a poporului român, precum și evoluția spiritualității din spațiul Carpato - Dunărean, care trebuie puse într-o lumină nouă, în urma cercetărilor istorice și a descoperirilor arheologice din ultimul timp și avem o datorie patriotică de a le dezvolta și a le afirma cu tărie, pentru a șterge vechile teorii despre „miraculoasa apariție a poporului“, atât de îndrăgită de străini. Trebuie să dăm un nou conținut trecutului nostru ca neam, să-l scoatem de sub etichetele de „popor nou născut“, „o enigmă și un miracol istofic“, etc, și să-l repunem în drepturile lui de *popor stră-*

vechi, de baștină pe aceste meleaguri, care, în strălucita sa istorie, a văzut și a răbdat așezarea lângă el, uneori peste el, a atitor seminții străine, dintre care unele, în orbirea sau inconștiența lor, se mai considerau stăpîni peste poporul și pămîntul românesc. De aceea Cenaclul literar *Titu Maiorescu*, punîndu-se în slujba acestei mari opere naționale, aduce un serviciu neprețuit neamului nostru, cu repercursiuni în viitor.

Pagini de poezie, semnate de nume consacrate și mai noi, ca ale poetei italiene *Tereza Maria Moriglioni Dragan*, *Mihai Beniuc*, *Petre Strihan*, *C. Erena*, *Cecilia Ionescu*, ș.a., studii de specialitate și proză literară, îmbogățesc conținutul revistei.

Pentru excelenta prezentare grafică, pentru bogăția ilustrațiilor - ferestre deschise spre „laboratorul literar“ al Cenaclului - pe lângă valorosul material științific și beletristic amintit, aducem sincere și meritate laude Comitetului redacțional, încheind cu urarea din bătrîni

„Quod bonum, faustum, fortunatumque sit“

Manoil Haivas

(urmare din pg.1)

Lis, vb. pers. I pl. „ruga“; *Sucidava* „lit“; răd. li - „a obține“; lito, are; lita rugăciune; litatio; sanscr. luh, a dori cu ardoare; Frații Arvali: Lases (Lares); cf. rom. liturghie (lis urgeo); litanie; Lied.

Te, n.c. „zeu“; fem. tea; deus, deivus, dius; frigi. „Te“; etrusc Tini; sanscr. devah, cf. te, tej, ta; gr. teos; germ. Tiu, Zio; Egipt, Tum, That; Babil, Tiamat, Tiamuz.

Neas, pl. I ac., „peste noi“; lat. nos; sanscr. nah (nas, visarga h înlocuiește pe „s“ final); hett wes; engl. we.

Ne, „nu, ne“ (negație legată de verbul „ere“); lat. arh. ne; sanscr. na, no.

Ere, vb. infra „era“; neregulat, „ai fost“; pelasg Lemnos „ero“; rom. erai, era; lat. eram (esam) și „ero“ (viitor).

Nea, pron. pl. I, dat. „nouă“; lat. nobis, fr. nous.

- *Til*, adv. „pînă“, (temp); pelasg. til; sanscr. till, „aller“; (Burnouf), gr. tele „loin“ (Boisacq); engl. til; cf. rom. în - tîl - ni; tîliuțe; teleleu; telal; etc.

Tea, n.c.,f., „zeiță“; Dea Junona; etrusc Tia; Deo; Demetra; Rei - Tia, la Veneti (A - teste).

Nescoa, „născătoare“; cf. nască; maced. nascu; lat. nascō, nascere.

Ra, n.pr. „Zeița mamă“; etrusc (Clusium) „Ra“; Rhea; Terra Mater, Diu Terra (ters-); ter-Ra; cf. Egipt. Ra; Demet-Ra; EzdRa (Hebrei); Tao-roă (Polinesia).

Zea, n.c. „zînă“; cf. zi, zio, zia; m. Zeu, Meduzeus.

Dom, „locuință, familie“; cf. rom. domuri, domestică, domar, domn, domiciliu, a domoli; top. Domogled etc., domus, domo; sanscr. dam; răd. edh (adh) mei (meith-).

E, conj. „și, iar“; texte mahăcene și Coresi „e“; maced. ital. port. „e“ (și).

Antil, adv. „înainte“; sec. XVI, ainte, anti; lat. ante; răd. an-ti.

Erupta, „Egipteană“ (rit. confesie); alte inscr. „Egipsia Eglizia“.

Mie, I.s. dat. „mie, imi“, mi, lat mihi; sanscr. mahyam; gr. vechi. emoi.

Era, vb. III s. „a fost“; terminația „a“ este vocala care arată femininul vb.

Zelta, „credință“; cf. rom. zăltare (pejoratizat), exaltare; cf. zel, zelos; gr. v. substrat pelasg, zelos, „ardeur“; lat. prozelytus; engl. zealot, fanatic, religios.

Vor urma concluzii istorico-lingvistice și o critică a legilor fonologice arbitrar stabilite pînă acum, pe etimologii incomplete.

Textul „trac“ de mai sus - scris pe cînd Roma abea primise numele de la Etrusci și era o așezare rurală de 7 sate și Aventinul ligurilor pe colinele Tibrului - dovedește, împreună cu inscripțiile de la Petroasa, Lemnos, Celei (Sucidava) Kiolmen, Kalaia, cele etrusce, runice, frigiene, descifrate de noi și cele hittite (Hrozny), ascendența limbii și și poporului român direct din pelasgo-traci.

(urmare din pg. 3)

fost organizată de Cenaclul „Titu Maiorescu“ în luna februarie 1975 cu prilejul prezentării lucrării „CULTUL ZBURĂTORULUI“, a poetului Ion Gheorghe.

La 15 martie 1975 a avut loc o nouă sesiune de comunicări a secției de tracologie cu prilejul împlinirii a 64 ani de la moartea marelui jurist și istoric Nicolae Densușianu, autorul „DACIEI PREISTORICE“. Au participat cu referate Ion Gheorghe, Nicu Filip, Constantinescu Caracal, Ghica Bogdan, Iordache Moldoveanu și Sanda Diamantescu. Manifestarea care s-a desfășurat la sediul cenaclului Bd. Magheru nr. 22 București, s-a bucurat de un deosebit succes.

În curînd va lua ființă un fond de documentare al secției de tracologie care va încerca să pună la dispoziție celor interesați cît mai multe lucrări ce abordează acest domeniu.

Prin secția sa de tracologie, Cenaclul „Titu Maiorescu“ încearcă, la posibilitățile sale, prin pasiunea, entuziasmul și competența membrilor săi, să reconstruiască o imagine cît mai fidelă a trecutului nostru. Este de necontestat că imaginea noastră aproape idilică despre lume și despre trecutul ei începe să se destrame. Noile modele de gîndire cer noi unități de măsură. Sîntem siguri că într-un viitor apropiat arheologia, spre exemplu, nu se va mai putea mulțumi doar cu organizare de săpături, colectare și clasare de obiecte descoperite, ci va trebui să antreneze și alte ramuri ale științei pentru ca printr-o cercetare interdisciplinară să se poată pătrunde, fără idei preconcepțute, în lumea plină încă de atîtea taine ce învăluie trecutul nostru. Membrii secției de tracologie, a Cenaclului „Titu Maiorescu“ se străduiesc, plini de curiozitate științifică și pasiune, să intre în posesia moștenirii pe care ne-au lăsat-o strămoșii acestui pămînt, atît de rîvnit de alții, dealungul istoriei sale multimilenare.

Dr. IOSIF G. CHIUZBAIAN

**Presedintele Cenaclului „TITU MAIORESCU“
al Asociației Juristilor din R.S. Romania.**